

S. Sayısı : 207

Erzincan ve Erzincan yer sarsıntısından müteessir olan mıntakaya yardım için yapılan ve yapılacak olan her nevi nakliyattan alınacak ücretlere dair kanun îâyihası ve Nafia, ve Bütçe encümenleri mazbataları (1361)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar müdürlüğü

Sayı : 6/1558

8 - IV - 1940

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Erzincana ve Erzincan yer sarsıntısından müteessir olan mıntakaya yardım için yapılan ve yapılacak her nevi nakliyattan alınacak ücretler hakkında Münakalât vekilligince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 29 - III - 1940 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil

Dr. R. Saydam

Mucib sebebler

Erzincan yer sarsıntısı memleketimizin geniş bir mıntakasında büyük zararlara sebebiyet vermiştir. Bu afetin tesirine uğrayan yerlere Hükümet ve Kızılay tarafından yardım için işe maddeleri, eşya, sıhî yardım ekipleri gönderilmesi ve melesiz kalanlarla yaralıların diğer mıntakalara nakilleri ve mahallinde kullanılmalarına lüzum kalmayan mevaddın iadeleri için Devlet demiryolları ve Denizyolları ve Limanları tarafından şimdiye kadar yapılan nakliyatın ücretleri büyük bir yekûna baliğ olmuş ve bu nakliyat henüz sona ermemiş bulunmaktadır.

Memleketin bir kısmına teveccüh eden bu zararları tahfif için Hükümet ve halk tarafından gösterilen büyük yardım ve feragatlerden Hükümet sermayesile işleyen Devlet demiryolları ve Devlet denizyolları ve Limanları işletme idarelerinin de kendi malî sıraları dahilinde hissedar olmaları lüzumlu bulunmuştur.

Bu münasebetle derpiş edilen nakil ücreti tenzilâtının Devlet demiryollarında üçte iki ve Devlet Denizyolları ve Limanlarında % 30 nisbetinde olmasının sebepleri bu idareler tarafından mevcut kanun ve tarifelerle askerî nakliyata tatbik edilen tenzilâtın aynı nisbetlerde bulunmasından ve bu gibi büyük mikyasta perakende ve mütenevvi nakliyatıta idarelerin malî bünyeleri bakımından yapabilecekleri azamî tenzilât hadlerinin bu nisbetler dahilinde olmasından ileri gelmektedir.

Kanun projesinin ikinci maddesile 3773 numaralı kanunun 4 ncü maddesindeki muafiyetler meyanında bahsi geçmeyen, eenebi memleketlerden teberru suretile limanlarımıza gönderilen ve gönderilecek eşyayı taşıyıp başkaca yük ve yoleu alıp vermek suretile ticaret muamelesi yapamayan gemilerden 216 numaralı kanunda bahsedilen rusumu bahriye ile fener, tahlisiye, kılavuzluk, rıhtım, şamandıra resim ve ücretlerinin de alınmaması derpiş edilmiştir.

Nafia encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Nafia encümeni
Esas No. 1/361
Karar No. 14

13 - IV - 1940

Yüksek Reisliğe

Erzincana ve Erzincan yer sarsıntısından müteessir olan muntakaya yardım için yapılan ve yapılacak her nevi nakliyattan alınacak ücretler hakkında Münakalât vekilliğince hazırlanan ve İera Vekilleri Heyetine 29 - III - 1940 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılıp Başvekâletin 8 - IV - 1940 tarih ve 6/1558 numaralı tezkeresile Yüksek makamınıza sunulub encümenimize havale buyurulan kanun lâyihası ve esbabı mucibesi encümenimizde okundu ve müzakere edildi.

Erzincana ve Erzincan muntakası ve civar vilâyetlerde vukubulan zelzele felâketinden müteessir ve mutazarrır olan vatandaşlar ve felâketzedelerin muavenetine derhal koşan Kızılay müessesesi tarafından yapılan ve yapılacak olan şayanı şükran yardımın icab ettirdiği demiryolları ve denizyolları nakliyatile liman işletme idarelerindeki yükleme, boşaltma, aktarma ücretlerinden, nakliyatı askeriye misillû; tarifelerden kanun lâyihasında mezkûr tenzilâtların yapılması ve cenebi memleketlerden yardım maksadile gönderilen eşya ve levazımı hâmil vapurların kanunda mezkûr rüsum ve ücretlerden muaf tutulması hususu encümenimizde de müttefikane muvafık görülmüştür.

Şu kadar ki : Devlet demiryollarınca bazı mevad hakkında tatbik edilmekte olan hususî nakliyat tarifelerinin umumî tarifenin sülüsünden daha dun olması halinde Kızılay nefine olarak hususî tarifenin aynen tatbiki tabî görülmüş ve bu tarzda muamele ifa edileceği encümenimize gelen Münakalât vekâleti ve Devlet demiryolları tarife daireleri müdürleri tarafından tekiden beyan edilmiş olmasına mebni kanun lâyihasında bu cihetin tashihine lüzum görülmemiştir.

Bermucibi havale Maliye encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe sunuldu.

Nafia En. Reisi	M. M.	Kâtib
Erzincan	Eskişehir	Sivas
A. Samih İtter	İz. Arukan	A. N. Demirağ
Afyon K.	Ankara	Ankara
M. Gönenç	A. Bayım	E. Demirel
Çoruh	Elâziğ	Eskişehir
A. R. Eren	F. Z. Çiyiltepe	O. Işın
Gazianteb	Isparta	İzmir
Dr. A. Melek	H. Özdamar	S. Epikmen
Manisa	Malatya	Malatya
O. Erçin	M. Ş. Özpazarbaşı	V. Çınay
Niğde	Tunceli	Urfa
H. Meuçi	Sami Erkman	Ş. Uluğ

Maliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Maliye encümeni
Esas No. 1/361
Karar No. 41

20 - V - 1940

Yüksek Reisliğe

Erzincan yer sarsıntısından müteessir olan muntakaya yardım için yapılan nakliyattan alınacak ücretlerde tenzilât icrasına dair hazırlanan ve 8 - IV - 1940 tarih ve 6/1558 sayılı Başvekâlet tezkeresile Yüksek Meclise arzedilen ka-

nun lâyihası mucib sebepleri ve Nafia encümeni mazbatasile birlikte Encümenimizde müzakere ve tedkik edildi :

Büyük yer sarsıntısından muztarib olan geniş yurd parçasına yardım için yapılacak nakliyatla

Devlet demiryolları tarifelerinde üçte iki, Denizyollarında % 30 nisbetinde tenzilât yapılması Encümenimize de tasvib edilmiştir. Tenzilât iki sene devam edecek ve aynı maksadla evvelece yapılmış olan nakliyattan henüz ödenmemiş olan ücretlere de şamil olacaktır. Kanun lâyihası aynen kabul edilmiştir.

Havalesi uyarınca Bütçe encümenine gönde-

rilmek üzere Yüksek Reislîğe sunulur

Maliye E. Reisi	M. M.	Kâtib
İstanbul	Rize	Malatya
A. Baytın	K. Kamû	Nasuhi Baydar
Kayseri	Kırklareli	Kırşehir
Ömer Taşcıoğlu	H. Kuleli	İ. Özkan
Kırşehir		Tokad
M. Seyfeli		Cemal Kovalı

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe encümeni

Mazbata No. 103

Esas No. 1/361

19 - VI - 1940

Yüksek Reislîğe

Erzincana ve Erzincan yer sarsıntısından müteessir olan mıntakaya yardım için yapılmış ve yapılacak olan her nevi nakliyattan alınacak ücretler hakkında Münakalât vekillîğine hazırlanmış Başvekâletin 8 - IV - 1940 tarih ve 6/1558 sayılı tezkeresile Yüksek Meclise sunulmuş olan kanun lâyihası Nafia ve Maliye Encümenleri mazbatalarile birlikte Encümenimize tevdi buyurulmakla Münakalât vekâletinin alâkalı memurları hazır oldukları halde okunub konuşuldu.

Erzincan yer sarsıntısından zarar gören mıntakanın 3773 sayılı kanunun birinci maddesi mucibince İera Vekilleri Heyetince tesbit edilecek mahallerine yapılmış ve yapılacak yardımlara müteallik kara ve deniz nakliyatı ile liman ücretlerinden muayyen nisbetler dahilinde tenzilât yapılması ve eenebi memleketlerden munhasıran yardım eşyasını getiren ve getirecek olan deniz vasıtalarından da 216 sayılı kanun ile mevzu rüsumu bahriye ve fener, tahlisiye, kılavuzluk, rıhtım ve şamandıra resimlerinin alınmaması maksatlarile tanzim edilmiş olan kanun lâyihası Hükümetin mucib sebeplerine ve alınan izahlara göre Encümenimize de yerinde görülmüş ise de lâyihanın maddelerinde aşağıda arzedilen bazı tashihlerin yapılması da kararlaştırılmıştır.

3773 sayılı kanunun birinci maddesinde Erzincan ve Erzincanda yer sarsıntısından müteessir olan mıntakanın İera Vekilleri Heyetince tesbit edileceğine dair bir hüküm mevcut olmayıp bu mıntakanın yardıma muhtaç olan mahalleri-

nin İera Vekillerince tesbit edileceği yazılı bulunduğu bir iltibasa mahal kalmamak üzere lâyihanın birinci maddesi atıf yapılan madde hükmü dairesinde düzeltilmek ve bazı yazı değiştirmeleri yapılmak suretile yeniden kaleme alınmıştır.

Lâyihanın ikinci maddesi muvakkat mahiyette hükümleri ihtiva etmek itibarile muvakkat madde olarak kabul edilmiş ve üçüncü maddenin de daimî ve muvakkat mahiyette olan hükümleri ayrılarak daimî olanlar ikinci madde olmak üzere kabul ve muvakkat mahiyette olanlar da muvakkat maddeye «B» fıkrası olarak ilâve edilmiştir.

Lâyihanın ierasına, ihtiva ettiği hükümler itibarile İera Vekilleri Heyetinin memur edilmesi icab ettiğiinden son madde bu suretle tadil edilerek dördüncü madde olarak kabul edilmiştir.

Lâyiha Umumî Heyetin tasvibine arzedilmek üzere Yüksek Reislîğe sunulmuştur.

Bütçe En. Rs.	Rs. V.	M. M.
Kırklareli	Kastamonu	Kocaeli
B. Denker	T. Coşkan	S. Yargı
Kâ.		
İstanbul	Bolu	Diyarbakır
F. Öymen	Dr. Z. Ülgen	R. Bekit
Elâzağ	Giresun	Isparta
M. F. Altay	M. Akkaya	R. Ünlü
Kayseri	Trabzon	Yozgad
S. H. Ürgüblü	Sarı Day	A. Sungur
Seyhan		
D. Arıkoğlu		

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Erzincana ve Erzincan yer sarsıntısından müteessir olan mıntakaya yardım için yapılan ve yapılacak her nevi nakliyattan alınacak ücretlere dair kanun lâyihası

MADDE 1 — 3773 numaralı kanunun 1 nci maddesi mucibince Vekiller Heyeti tarafından tesbit edilen Erzincan yer sarsıntısından müteessir olan mıntakaya yardım için Kızılay tarafından yapılacak her türlü yolcu, eşya ve hayvan nakliyatinde Devlet demiryollarında umumî tarifedeki nakil ücretleri üzerinden üçte iki ve Devlet denizyollarında % 30 nisbetinde tenzilât yapılır. Devlet limanları işletme idaresince yükleme, boşaltma ve aktarma ücretlerinde % 30 tenzilât icra edilir.

MADDE 2 — Bu kanunun neşrinden evvel mülkiye âmirleri ile Kızılay tarafından Erzincan felâketzedelerine yardım için yapılmış ve henüz ücretleri tesviye edilmemiş bulunan her nevi nakliyatın ücretleri bu kanunun birinci maddesine göre tesviye olunur.

MADDE 3 — Ecnebi memleketlerden yardım maksadile limanlarımıza getirilmiş ve getirilecek eşyayı taşıyan ve başkaca yük, yolcu alıb vermek suretile ticaret muamelesi yapmamış ve yapmayacak olan gemilerden rüsümü bahriye, fener, tahlisiye, kılavuzluk, rıhtım, şamandıra resmi ve ücretleri alınmaz.

MADDE 4 — Bu kanun neşri tarihinden itibaren iki sene müddet için muteberdir.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Erzincana ve Erzincan yer sarsıntısından müteessir olan mıntakaya yardım için yapılan ve yapılacak her nevi nakliyattan alınacak ücretlere dair kanun lâyihası

MADDE 1 — 3773 sayılı kanunun birinci maddesi mucibince Erzincana ve Erzincan yer sarsıntısından müteessir olan mıntakanın İcra Vekilleri Heyetince tesbit edilecek olan mahallerine yardım için Kızılay kurumu tarafından yapılacak her türlü yolcu, eşya ve hayvan nakliyatinde Devlet demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğünce umumî tarifedeki nakil ücretleri üzerinden üçte iki ve Devlet limanları işletme idaresince yükleme, boşaltma ve aktarma ücretlerinden ve Devlet denizyollarınca umumî tarifedeki nakil ücretlerinden yüzde otuz nisbetinde tenzilât yapılır. .

MADDE 2 — Ecnebi memleketlerden Erzincan felâketzedelerine yardım maksadile limanlarımıza getirilecek eşyayı taşıyan ve başkaca yük ve yolcu alıb vermek suretile ticaret muamelesi yapmıyacak olan gemilerden rüsümü bahriye, fener, tahlisiye, kılavuzluk, rıhtım ve şamandıra resmi ve ücretleri alınmaz.

MUVAKKAT MADDE — A - Bu kanunun neşrinden evvel mülkiye âmirleri ile Kızılay kurumu tarafından Erzincan felâketzedelerine yardım için yapılmış olan her nevi nakliyat ücretleriyle liman ücretlerinden henüz tesviye edilmemiş olanlar hakkında da birinci madde hükmü tatbik olunur.

B - Ecnebi memleketlerden Erzincan felâketzedelerine yardım maksadile getirilmiş eşyayı taşıyan ve başkaca yük ve yolcu alıb vermek suretile ticaret muamelesi yapmamış olan gemilerden dahi ikinci maddede sayılan resim ve ücretler alınmaz.

MADDE 3 — Hükûmetin dördüncü maddesi aynen.

MADDE 5 — Bu kanun hükümlerinin icrasına Münakalât vekili memurdur.

29 - III - 1940

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>Dr. R. Saydam</i>	<i>Fethi Okyar</i>	<i>N. Tınaz</i>
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
<i>Fayık Öztrak</i>	<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>F. Ağralı</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
<i>Yücel</i>	<i>A. F. Cebesoy</i>	<i>H. Çakır</i>
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
<i>Dr. H. Alataş</i>	<i>R. Karadeniz</i>	<i>Muhlis Erkmen</i>
Mü V.	Ti. V.	
<i>A. Çetinkaya</i>	<i>N. Topcoğlu</i>	

MADDE 4 — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.